

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce: **Bc. Jana Vozničková**, studijní obor Biologie-Geografie

Název posuzované práce: *Prostorové změny vybraných klimatických charakteristik na území ČR (1901–1950 a 1961–2000)*

Formální splnění zadání práce:

Diplomová práce odpovídá plně zadání. Přibližný rozsah práce je dodržen, vybavení práce přílohami odpovídá zpracovávanému tématu.

Obsahová úroveň práce:

Práce je především aplikační studií. Struktura práce je logická, její hlavní cíle jsou zdařile formulovány, hlavní výsledky jsou výslovně uvedeny a jsou reakcí na stanovené cíle.

Úroveň práce s literaturou, citační aparát:

Úroveň práce s disponibilní literaturou je vyhovující. Citace jsou uváděny převážně korektně. Pouze v úvodních odstavcích některých kapitol jsou uvedeny doslovné citace z Atlasu podnebí Česka (2007), aniž by bylo v souladu se zvyklostmi zřetelně označeno (uvozovkami, odsazením), že jde o přímou citaci. Samotné takto převzaté pasáže však mají pouze uvozovací charakter, jedná se proto o formální nedostatek.

Jazyková a grafická úroveň práce:

Jazyková úroveň textu je dobrá. Úroveň tabulek, grafů a mapových příloh je vyhovující. U map by bývalo vhodnější zvolit méně intenzivní barvy ploch (geomorfologických celků a povodí), protože se jedná jen o podklad. Z map by tak výrazněji vystoupily klíčové klimatické údaje. Pozor také na pravopis velkých písmen v geografických názvech, konkrétně u stanice Lysá hora (nikoliv Lysá Hora).

Soupis konkrétních připomínek vyžadujících reakci uchazeče:

Autorka v roce 2008 obhájila bakalářskou práci srovnávající data ze shodného souboru 24 meteorologických stanic pro tatáž časová období. Byly pro diplomovou práci nově počítány některé charakteristiky nezpracované v rámci bakalářské práce, nebo se diplomová práce věnuje výhradně prostorové analýze již dříve vypočtených rozdílů?

Prostorovou analýzu zpracovávaných dat bylo možné uchopit celou řadou způsobů a v rámci jedné diplomové práce jistě nebylo reálné vyčerpát všechny možnosti. Autorka zvolila metodu sdružení stanic do skupin podle fyzickogeografických regionů (geomorfologických soustav a hlavních povodí). Při tomto pojetí prostorové analýzy je potřeba obezřetně komentovat dosažené výsledky, aby nedošlo k zavádějící interpretaci výsledků. Počet a rozmístění stanic nedovoluje vztáhnout dosažené výsledky na území celých geomorfologických soustav ani povodí, bylo by proto vhodné vyvarovat se tvrzení, která paušalizují výsledky na celé regiony (např. v kapitole Použitá metodika, str. 9: „Z průměrných hodnot klimatických normalů zjištěných na jednotlivých meteorologických stanicích jsem vypočítala průměrné hodnoty proků v geomorfologických soustavách i v povodích I. řádu.“). Čtenář práce by měl být nejen důsledně informován o tom, že se jedná o rozdíly pouze za vybrané stanice, ale měl by být v úvodu práce raději výslovně upozorněn, že předložené výsledky nelze vztahovat jako reprezentativní na celé území soustavy, resp. povodí.

Volba geomorfologických soustav a povodí je fyzickogeografickému tématu práce bližší než administrativní či historicko-kulturní regiony, nabízejí se však i další možnosti prostorového hodnocení. Testovala autorka práce alespoň na vybraných charakteristikách i některé další možnosti analýzy? Pokud ano, s jakým výsledkem? Napadá mne např. rozdělení na stanice

v nížinách a vysočinách, na stanice v údolních, svahových či vrcholových polohách, na stanice v rovinách, v pahorkatinách, ve vrchovinách a hornatinách, případně jednoduché rozdělení zvolenou rovnoběžkou a poledníkem do kvadrantů území ČR apod.

Zadání diplomové práce navrhuje jako jednu z možností rozdělení stanic podle nadmořské výšky, kapitola Cíle práce (str. 8) však tento přístup označuje za nevhodný. Prosím autorku o bližší uvedení důvodů, které vedly k tomuto závěru. Soubor zpracovaných stanic sám o sobě poměrně dobře kopíruje průběh hypsografické křivky území ČR a jeho nerovnoměrnost tak vlastně koreluje s charakterem reliéfu ČR. Bylo by např. možné rozdělit stanice alespoň do dvou skupin - nižší polohy (do 400 m n. m., 13 stanic), střední, vyšší a horské polohy (ostatních 11 stanic). Anebo bez seskupování prověřit, zda zjištěné rozdíly vykazují jednoznačné ovlivnění nadmořskou výškou stanice, severojižní či východozápadní gradient apod.

Celkové hodnocení práce:

Největším kladem práce je systematické zpracování prostorové analýzy srovnávající dvě klasická období pro průměrování klimatických dat z území České republiky. Jak bylo již uvedeno výše, možností provedení prostorové analýzy použitých dat se nabízí široká řada. Uvedené dílčí připomínky nejsou myšleny jako kritika zásadních chyb, ale spíše jako náměty do diskuze o variantách metodického pojetí práce. Protože předpokládám, že se autorka nad metodikou práce průběžně zamýšlela, věřím, že bude u obhajoby v diskuzi na uvedené náměty reagovat.

Celkový návrh posuzovatele pro hodnotící komisi:

Práci **doporučuji** k obhajobě, před obhajobou navrhuji její hodnocení známkou velmi dobře.

V Olomouci 12. 5. 2010

Martin Jurek
oponent